

Akademinis laipsnis	Daktaras
Vardas ir pavardė	Reda Šatūnienė
Institucija, padalinys	Filosofijos ir Antropologijos katedra Humanitarinis fakultetas Šiaulių universitetas / Filosofijos ir Kultūros studijų katedra Kauno Humanitarinis fakultetas Vilniaus universitetas
Institucijos adresas	P. Višinskio g. 38, LT-76351, Šiauliai / Muitinės g. 12, LT-44280, Kaunas
Pranešėjo kontaktiniai duomenys (el. paštas, tel. nr.)	reda.satuniene@gmail.com
Pranešimo pavadinimas	Neformalios „subkultūros“ ir „narystės subkultūroje“ apibrėžčių kaita kultūrinės geografijos perspektyvoje

Konferencijos pranešimo santrauka (500 žodžių)

Pranešime analizuojama, kaip teorinėje plotmėje kito „subkultūros“ ir „subkultūros nario“ samprata nuo neformalios jaunimo subkultūras akademiniam tyrimų lauke įteisinosios Birmingemo mokyklos laikų (8-ojo dešimt. vidurio) iki šių dienų postmodernizmo teorinių implikacijų. Tikslu atskleisti tiriamosios problemos įvairiapusiškumą ir kompleksiskumą, analizuojami didžiausią įtaką subkultūrų tyrimams padarę antropologų, etnologų ir sociologų darbai, aptariamoms pagrindinėms autorių studijoms, apibrėžiančios „subkultūros“ ir „subkultūros nario“ sampratas.

„Subkultūros“ su „subkultūros nario“ sampratos temos aktualumą liudija akademinėje bendruomenėje bei pačiose subkultūrose nuolat kvestionuojamas „neformalios subkultūros“ bei „narystės subkultūroje“ apibrėžimas. Dalis mokslininkų (Thornton 1995, Mugleton 2000, Bennet 1999; 2006, McKay 1998) linkę nuvertinti subkultūros sampratą kaip laikiną, sunkiai apčiuopiamą socialinį darinį, linkę teigti, kad neįmanoma apibrėžti „tikrą“ subkultūros narį, kad subkultūriniai stiliai yra vartojami be įsipareigojimų, ir pan. Kita dalis akademikų (Lamy and Levin 1985, Fornäs 1995, Andes 1999, Ramanauskaitė 2004, Pilkington 2002; 2003, Basson 2007, Šatūnienė 2009; 2011; 2012; 2013) savo akademinėse subkultūrų analizėse demonstruoja konkrečius subkultūrų apibrėžimo parametrus, aiškiai įvardija subkultūroms būdingus bruožus ir elementus. Patys subkultūrų nariai filosofines pozicijas „subkultūros“ ir „subkultūros nario“ sampratos klausimu dalijasi panašiai, kaip ir akademikai: vieni abejoja subkultūrų autentiškumu ar net egzistavimu, kiti sąmoningai ir aiškiai deklaruoja esamas narystės konkrečioje subkultūroje, kita. Tokios skirtingos akademikų ir pačių subkultūros narių pozicijos paskatino „subkultūros“ ir „subkultūros nario“ sampratas išanalizuoti tiek teoriškai, tiek fokusuojantis į empirinių tyrimų rezultatus.

Remiantis empiriniais duomenimis, pranešime analizuojama subkultūros narių „subkultūros fenomeno“ ir „narystės subkultūroje“ samprata Lietuvos subkultūroje, lokalūs empiriniai duomenys lyginami su analogiškais Vakarų subkultūrų narių patirtimis ir požiūriais tikslu nustatyti tam tikrus dėsningumus.

Subkultūrų tyrimai Lietuvoje turi unikalų socialinį, kultūrinį ir ekonominį kontekstą, kuris tiek laikmečiu, tiek aplinkybėmis skiriasi vakarietiško akademinio tyrimų tradicijų. Lyginant britišką subkultūrų akademinio tyrimų tradiciją ir Lietuvos kontekstą, pirmiausiai reikia pažymėti, kad Lietuvoje subkultūra jau nebepretenduoja į autentiškumą. Vakaruose užgimusios subkultūros čia atėjo kaip baigtines reikšmes turintys subkultūros dariniai, kurie savo forma bandė kultūriškai adaptuotis Lietuvoje. Vėliau, atsiradus Internetui ir kitoms galimybėms informacijai patekti (ypač po įstojimo į ES), „subkultūros nario“ samprata ėmė kisti: nuo maišto buvo pereita prie laisvo pažiūromis, subkultūriniam gyvenimo stiliumi prijaučiančio, tam tikrą filosofiją turinčio ir ją įgyvendinančio asmens sampratos. Stiliaus, įvaizdžio reikšmė nunyko, o galutinės reikšmės implikuojančios „subkultūros samprata“ tapo kritikuotina. Dėl požiūrio į terminą skirtumų, apibrėžimas „subkultūra“ akademinuose darbuose yra traktuojamas kaip teorinis konstruktas, nepamirštant, kad reali jos reikšmė priklauso nuo konkrečios subkultūros narių požiūrio, traktuotės, lokalaus kultūrinio konteksto.